

נקודה למחשבה

חודש תשרי

נא להעתיק בתפילת רפואה שלימה על סעדה אשרה בת חנה חנינה תחי'

גליון מס' 59

נאחל

ברכת שנה טובה לתורמים למפצים לקוראים למחזקים ולכל ישראל

לקבלת העלוך, תגובות הארות והערות- 0527-696-749 או Nekuda52@gmail.com חשבון 446007, סניף 533, בנק הפועלים. לציין לעלוך.

רובת להיות שותף בהפגת העלוך במקום מגוריך? רוצה לשתף חברים ברשת? צור קשר!!! יש לך סיפור או חידוש שאתה רוצה לפרסם? תשלח לנו!!! מהגית מהעלוך? תודה לא-ל עליון!!!

להאט לפני המצלמות

הפעם נספר על המתמיד של כל הזמנים וגם של 'בין הזמנים'... על מי שבקי בש"ס כולו ועד להלכה... מזכה הרבים הכי גדול בעולם... רק שלא תחשבו לרגע שאני מדבר על אחד מגדולי הדור... כי התכוונתי ליצר הרע! ואין לי ספק שגם לכם יש אחד כזה. ולמה אני קורא לו 'מתמיד'? כי גם בקור בחורף, גם בשרב בקיץ, בחופשות, בלימודים, הוא ממלא מלאכתו נאמנה, מסית ומדיח. ולמה מזכה הרבים? כי רק בזכותו יש על מה להתגבר ולקבל שכר. ומי גילה לי שהוא בקי בש"ס? ה'קרבן נתנאל', בפירושו על מסכת ביצה (דף כ"ב אות י) הוא כתב- שיצר הרע בקי בכל הש"ס, ותמיד הוא מוצא לאנשים היתרים ותירועים, לטהר את השרץ ולהתיר את האסור... כמו שמספרים על משהו שנכנס לחתונה של אחיין שלו, ישב וביקש מהמלצר לפתוח לו 3 בקבוקי יין יבש. הוא סידר על השולחן 5 כוסות יין ושתה אותם ברצף. אחר כך, הוא סידר 4 כוסות יין מלאות ושוב, שתה אותם ברצף. אחרי כמה גיהוקים, הוא סידר 3 ולא נודע כי באו אל קירבו. כעת הפנים שלו האדימו, והפעם הוא מזג 2 כוסות, ושתה במהירות. לסיום, הוא מזג כוס אחת בלבד, ולגם אותה בשלוק אחד... לפתע, הוא שם לב שכל חברי השולחן בוהים בו, אז הוא הפטיר: "תאמינו לי! שאני לא מבין מה קורה לי... ככל שאני שותה פחות, אני נהיה יותר שיכור!"

הבעיה היא, שהיצר מנסה להיות ה'יועץ האישי שלי', בעל כרחי... בפרט בתקופה הזו, כל פעם הוא ניגש אליי בטענה חדשה... ישנם ימים שהוא מעודד אותי, וטוען שאני בן אדם זהב. ובפרט אחרי הנסיונות שאני עובר- הוא לוחש לי שאני כבר מזוכר וטהור. בקיצור, שאני 'זהב 24 קראט'... הוא טופח לי על השכם ומרגיע "מה אתה דואג?! למה לך לחזור בתשובה? וכי איזה עבירות כבר עשית? הרי ישנם בעלי עבירות חמורות, והם הבעיה. לדעתי, אין בעיה שתישן עד אחר הימים הנוראים". עד שלפני ששכבתי לישון, מצאתי תשובה, וכך דחיתי אותו... הרי בראש חודש היו מקריבים כמה סוגי קורבנות, "פְּרִים בְּנֵי בְּקָר שְׁנַיִם, וְאַיִל אֶחָד, כְּכִשִּׁים בְּנֵי שְׁנָה שְׁבַעַת תְּמִימִם... וְשִׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת לַיהוָה" (במדבר כח יא-יג) ולמה להגיד "לה", הרי פשוט שהכל מוקרב לבורא? מבאר זאת המדרש: "אמר הקדוש ברוך הוא: הביאו כפרה עלי (על) שְׁמַעְטֵתִי אֶת הַיָּרֵחַ" (בראשית רבה א, ד) דהיינו שהקרבן בא לכפר על הקב"ה... ואם תשאל- וכי הקב"ה צריך כפרה? איך אפשר להבין את זה? אכן, איננו מבינים, ואע"פ שאיננו מבינים זה כתוב בתורה, שחור על גבי לבן, דיו על גבי קלף- שהקב"ה מבקש כפרה עבורו. ואם אלוקים זקוק לכפרה (כביכול), וכי יש משהו שיכול לומר "אני לא צריך כפרה"!? אז תגידו ליצר- שאי אפשר ללכת לישון, כי מראש חודש לומדים שאין מי שאינו זקוק לכפרה, אז מה הוא מדבר שטויות?...

אלא שלמחרת, הוא מגיע להוריד לי את כל המורל. הוא תופס בתשובה

שלי של אתמול ואומר "אם ככה, תוותר! מילא להקב"ה תועיל כפרה, אבל לפושע שכמותך אין תקנה, כי שום כפרה לא תעזור לך. וגם אם תנסה לחזור בתשובה, אתה רק תעשה צחוק מעצמך", כך הוא טוען... והנה, גם לזה מצאתי תירוץ, משמירת שבת... "אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר "כָּל שׁוֹמֵר שְׁבֻת מִחֻלּוֹ" (ישעיה נב, ב) אל תקרי מִחֻלּוֹ, אלא מחול לו" (שבת קיח:). דהיינו, אפילו על עוון עבודה זרה החמורה- שהקב"ה הזהיר עליה 50 פעם בתורה- יש כפרה ותיקון, אז קל וחומר לשאר החטאים והעוונות, שיש להם כפרה... אם כן, אין שום אפשרות להתייאש... ועל זה אמר הנביא (ישעיה סו, ב): "וְהָיָה יוֹמִי חֲדָשׁ בְּחֻדְשׁוֹ" מראש חודש לומדים שאין מי שלא צריך תשובה, "ומדי שבת בשבתו"- השבת לומדים שאין מי שלא יכול לשוב בתשובה, על כן "בוא כל בשר להשתחות לפני אִמֵּר ה' "

וחז"ל חששו לטענות האלו של היצר... הרי מה הטעם שלפני תקיעת שופר, בעיצומו של ראש השנה קוראים דוקא את המזמור "למנצח לבני קרח מזמור"? התשובה היא, שבסמוך לתקיעות עומדים בזמן התעוררות תשובה, ופעמים ומתוך חשבון נפש בא האדם לידי יאוש כי אבדה תקוותו, ומחליט שלא תועיל לו התשובה. לכן תיקנו להזכיר דוקא את 'בני קרח' שכבר נבלעו באדמה וברגע האחרון הרהרו בתשובה, וזכו ש'מקום נתבצר להם בגיהנם' (סנהדרין ק, ג), ומהם ילמד כל יהודי, שאף אם הוא כבר בתוך האדמה, שקוע בשיא הטומאה, עדיין בידו לשוב אל קונו ולהתרצות לפניו... (המגיד מטריסק ז"ע)

כי כל עוד אתה חי ונושם, זה מראה שהבורא לא התייאש ממך...

יש כמה מגדולי הדורות שטעו בדבר הזה... שהתייאשו... הנה במחלוקת קרח ועדתו, ראינו שמשה רבינו ע"ה נתן אָרְכָּה לראשי הסנהדראות באומרו "בְּקָר וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ"- המתינו עד הבוקר ואנחנו נמצא מי צודק, ומדוע? כי משה ידע שהם אנשים גדולים, ובלילה כשהם יעלו למטה לישון הם יערכו חשבון נפש ויחזרו בהם... ואכן, זה מה שהיה, הם ערכו חשבון נפש ונתמלאו צער וחרטה, אלא שהם הגיעו למסקנה שאין להם תקוה ותקנה, כי זה בושה לחזור על חטא כזה בתשובה לפני ה', ולכן מה שנשאר זה רק... למות. ובגלל שזו מסקנה שגויה, ציווה הקב"ה "אָמַר אֵל אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּרֶם אֶת הַמִּחְתָּת... אֶת מִחְתָּת הַחֲטָאִים הָאֵלֶּה בְּנִפְשֵׁיהֶם"- לרמז שהם טעו טעות מרה, ורצו למסור נפשם, למות מאשר לשוב אל הבורא, "...וַעֲשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי פָחִים צִפְּי לְמַזְבֵּחַ... וַיְהִי לְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל"- שכן כל יהודי ידע, שאסור להימנע מלחזור אל חיק הבורא, ואף אם הוא חושב שכרוך בכך בושה או חרפה... (ערוגות הבטש ד"ה ולא יהיה כקרח)

ובמיוחד עכשיו, כשהקב"ה משאיר את ה'קו פתוח'... מובא במדרש: משה רבינו ביקש להכנס לארץ, ולכן התפלל על כך 515 תפילות, באומרו "בבקשה הקב"ה, אעברה נא את הארץ הטובה". ענה לו ה': "אם 'אעברה נא' אתה רוצה, אז אין 'סלח נא' (לעם הזה) ואם 'סלח נא' אתה רוצה אין אעברה נא'... מה הפשט במדרש? מה התשובה של הבורא? מה הקשר בין 'אעברה נא' לבין 'סלח נא'?" מבאר זאת הרב יהודה מעלם זצ"ל- כל הימים שמראש חודש אלול ועד להושענא רבה, אלו 51 ימי חסד גדולים, ו-51 אלו הם בגימטריא 'נא'.

והנה, דרכו של אדם להתעלות דוקא בתקופה הזו, להשכים לסליחות, לצעוק 'בדיל ויעבור', לנגן 'אליך ה' נשאתי עיניי', ומיד בצאת הושענא רבה, לחזור לסורו, להחזיר אל חיקו את הפלאפון, לשקוע שוב בעבודה, בצ'אטים וכדו', כאילו לא קרה כלום, כי כל המטרה שלו היתה רק להעביר את הימים האלו בשלום וזהו... כמו לטוס בכבישים, ולהאט ליד 'מצלמות המהירות', ולאחריהן שוב לחזור למהירות 200 קמ"ש. וכעת נבין, אמר הקב"ה למשה "אם אתה מבקש 'אעברה נא', רק לעבור את הימים האלו וזהו, אז אין 'סלח נא', אני לא אסלח לך. כי כדי לקבל 'סלח נא' יש צורך בשינוי אמיתי, ולא בהגגה. כי כל העניין של הימים הללו זה כדי שתעלה דרגה... (הרב אליהו קצביאן שליט"א)

כידוע, עיקר בריאת האדם זה מלחמת היצר, ועיקר מלחמת היצר תלויה במח... הרי בכל מלחמה, שר הצבא או הרמטכ"ל הוא זה שמסדר את טקטיקת המלחמה, את מערך החילות מול האויב. אבל בפועל, החיילים הזוטרים הם אלו שנלחמים בתוך שדה הקרב, מתוך סכנת נפשות. ואף על פי כן, אחרי המלחמה, הנצחון נקרא על שמו של הרמטכ"ל... כיוצא בזה במלחמת היצר. נכון, שכל האברים שותפים במאבק מול היצר, אם זה ב'שב ואל תעשה' לברוח מעברות, ואם זה ב'קום ועשה' לרוץ ולקיים מצוות, אבל בסופו של דבר - העיקר תלוי במלחמת המח, מלחמה במחשבה, שאם הראש חושב טוב, ממילא כל הגוף נגרר אחריו... ולכן 'הרהורי עבירה קשים מעבירה' (יומא כט.)

אבל לפני שהקרב מתחיל... צריך לבדוק משהו קטן... פעם פנו כמה חסידים לרבי מקוצק, ונפשם בשאלתם: "רבינו, תן לנו עצה כדי שהיצר הרע לא ירדוף אחריו, ויפריע לנו בעבודת השם?" הרגיע אותם הרבי: "יקירי, אל דאגה! עדיין לא הגעתם למדרגה גבוהה כל כך - שהיצר ירדוף אחרים, לפי שעה אני רואה - שאתם אלו שרודפים אחריו... אז בהתחלה תבדוק שאתה לא מחפש כל הזמן להגשים תאוותיך... כי אם כן, מה אתה מתפלא שהיצר מצליח עליך... וישנו נשק אחד, שאם המח יחזיק בו הוא בטוח ינצח... השר מקוצי זכה לראות את הקב"ה בחלום. הוא הבין שכעת חייב לנצל את ההזדמנות, אז הוא החליט לבקש את העצה הכי מועילה מהבורא - 'כיצד אפשר להתגבר ולנצח את היצר הרע?', והקב"ה ענה לו, שהעצה היא - שהאדם יזכור תמיד את הקב"ה וממילא... ינצח (תשואות חן סוף יתרו)

ונכון שזו עצה קלה ופרקטית, אך הבעיה היא ההתמדה... כי המלחמה היא בלי הפסקה... מובא בילקוט שמעוני (תהלים ז) שאברהם אבינו פגש את שם בן נח (מלכי-צדק) ושאלו: "בזכות איזו מצוה זכית אתה ואביך לצאת מן התיבה?" אמר לו שם: "בזכות מצוות הצדקה שהייו עושים". התפלא אברהם: "הרי עם מי היה לכם לעשות צדקה? וכי היו שם עניים? שמה החמור הסתובב עם קופת צדקה ב'ויברך דויד' ושמתם לו 3 פרוטות?" ענה לו שם: "עשינו צדקה עם החיה הבהמה והעוף, היינו ממצרים 24 שעות, היינו מגישים להם את האוכל, עד שלא היה לנו זמן לישון", באותה שעה החליט אברהם: "אם הזכות שעמדה להם לצאת מהתיבה זו צדקה עם בעלי חיים, אם כך, אם אני אעשה חסד עם בני אדם שהם בדמות וצולם של המלאכים, על אחת כמה וכמה שאנצל מן הפגעים" ולכן מיד "ויטע אֶשֶׁל בְּבָרָא שָׁבַע" (בראשית כא, ג-ל) - מיד הקים בית תמחויו... אך המדרש תמוה מאוד - למה אברהם מחפש זכות שתעזור לנח לצאת מהתיבה - הרי מה הצורך בזכות? הרי הקב"ה ציווה על נח לבנות תיבה ולהיכנס לשם עם החיות, אז אין ספק שהוא גם ידאג להוציא אותנו? ועוד, וכי מי ימשיך את העולם אם לא נח? ועוד, אם כבר אתה שואל, אז תפנה גם אל הזבוב והג'וק, ותשאל אותם 'מה הזכות שעמדה לכם?' והביאור לכך מתוק... תפוח בדבש...

האדם נבדל מן הבהמה, כי האדם הוא בעל בחירה, המטרה שלשמה הוא נברא היא 'לבחור בטוב'. עד כדי כך שגם אם הקב"ה סימן אדם ונתן לו תואר, הבטחה או עונש, עדיין יש לו את הבחירה לטפס למעל מדרגת הסימון. וגם אם הקב"ה יתן לאדם צ"ש או יגזור עליו שנה טובה, עדיין הוא לא יפסיק לשגר לו נסיונות כדי שיעמוד בהם ויעפיל לדרגה גבוהה יותר... וכך הבין אברהם אבינו - אף שלנח כבר עמדה זכות בכדי להכנס לתיבה, בכל זאת הוא צריך זכות חדשה בכדי שיוכל לצאת ממנה, ולמה? כי אסור לאדם להיות במצב סטטי... (הרב קצביאן שליט"א)

אולי עכשיו אתה טוב אבל כל עוד אתה לא מתקדם קדימה - אתה אוטומטית חוזר אחורה. כי לאדם יש רק שני הילוכים - או דרייב (D) או

רוורס (R), אין לו ניוטראל (N) או פארקינג (P)... כי בכל שניה אתה מגיע לצומת - האם להמשיך את מה שאתה עושה או להפסיק או להתחיל בפעולה חדשה... כי לכל אדם יש בחירה פנימית 'נון-סטופ', רגע רגע, בלי הפסקה... ולכן התנא רבי נתן (ר"ה זז.) סובר שאדם נידון בכל רגע שנאמר "רגעיים תבחנתו" אז גם אם המצב שלי יותר טוב מאחרים - אני לומד תורה, מפזר צדקות, משמח אנשים, עושה חסד ומתפלל חזק - כל עוד אני לא שואף ומתקדם קדימה - אז אני מתדרדר אחורה... אז בואו נתחיל את השנה בפול גז...

ודרך אגב, הדוד השיכור שלנו, לא הספיק לקרוא את העלון... אז הוא המשיך בדרכו... הוא נסע במכונית שלו בצורה מופרעת, ועצרה אותו ניידת משטרה. השוטרים קלטו שהוא שיכור, הם בדקו אותו ב'נישוף' ומצאו ששתי האלכוהול, אבל הוא הכחיש. הם אמרו לו שילך על הפס של הכביש, אבל הוא טען "קודם כל תיישרו אותו!". השוטרים כבר הבינו עם מי יש להם עסק, אבל רגע לפני שהם מספיקים לעצור אותו מתרחשת תאונה בצד השני של הכביש, והם נאלצים לזנק לשם. השיכור ראה שאף אחד לא נמצא לידו ובלו לחשוב פעמיים נכנס לרכב וברח הביתה. הוא הלך לישון בהרגשת נצחון. אלא שבשעה שלוש לפנות בוקר נשמעות דפיקות נמרצות על הדלת. הוא התעורר, פתח, וראה לפניו שני שוטרים מזכרים: "בוא שיכורצ'יק! תסתובב שנאזק אותך!". ושוב הוא מתחיל להתווכח: "אני?! מה פתאום?! זה לא אני, תראו אני מפוכח, יש לכם הוכחה שאני שיכור?". ענה לו השוטר: "בטח שיש לנו הוכחה, אם ככה למה הניידת שלנו נמצאת בחנייה שלך?" אז לא נשכח לאחל ברכת שנה טובה לדוד שיכור...

סיפורי החדש - לוותר ולהתגבר

ישנו דין תורה שכיח מאוד בבית הדין והוא כשמשפצים כמה שכנים יחד ויש קיר משותף - מי צריך לשלם את מחירו של הקיר, השכן הזה או השכן האחר. באחד הבניינים נערכו שיפוצים בדירות, ושוב התעורר הויכוח בין שני שכנים על קיר משותף. משלא הגיעו לעמק השווה, הלכו לדין תורה. תוך כדי הדיון, אחד מהשכנים נמלך בדעתו, והחליט "אני מותר. פנה אל הקבלן ושאל: 'כמה הקיר הזה עולה?' - 5,000 ש"ח, ענה הקבלן. אמר לו השכן: "תראה, אני חייב לך מקודם 15,000 ש"ח, כעת אוסיף לך עוד 5,000 ש"ח, והנה אני כותב לך צ'ק על סך 20,000 ש"ח. כתב את הצ'ק חתם ונתן לקבלן. עבר חודש, והשכן הזה שויתר רואה שהצ'ק לא נפדה בבנק. טלפן לקבלן ושאל אותו מה עם הצ'ק. אמר הקבלן: "מסרתי את הצ'ק לפועל הערבי שלי, אני כבר לא מטפל בצ'ק הזה. לא מעניין אותי ממנו." - "אבל אני כן, חשוב לי לדעת מה הולך עם הצ'ק", אמר אותו ותרן. הקבלן לצלל לפועל הערבי, ושאל "אֶזְלָמָה, מה עם הצ'ק? פדית אותו?". הערבי, בלי בושה סיפר לו מה היה, "נכנסתי לבנק עם הצ'ק הזה, היה כתוב בו 20,000 ש"ח, והחלטתי להוסיף אפס, שיהיה מאתיים אלף שקל... אבל זה 'ראש ערבי', הוא לא הבין שבמילים שבצ'ק כתוב "עשרים אלף שקל בלבד", וכשנתן את הצ'ק לפקיד, הוא מיד הבחין בכך, ושאל "מה הולך כאן?!". הערבי הבין שהתגלתה הרמאות, ומיד תפס את הרגלים וברח... והשאר שם את הצ'ק, והצ'ק לא נפרע עד היום הזה. אז מה הלך פה? השכן הזה יזר על 5,000 ש"ח וקיבל 20,000 ש"ח. לא תמיד רואים זאת מיד, אבל זו כוחה של במקוה. הוא היה מקפיד מאוד שאף אחד לא יכנס לפניו למקוה, כדי שהוא יטבול במים חדשים. יום אחד נכנס השמילער רב למקוה, ומיד כשהכניס את הרגל הרגיש ברוח קדשו שמישהו כבר היה לפניו במקוה. הרב שאל: "מי היה כאן במקוה?" החבר'ה פחדו להגיד לו, כי היה שם חסיד אחד חשוך בנים, שלא היו לו ילדים שנים רבות, והוא זה שכנס למקוה באותו בוקר. השמילער רב שאל שוב: "מי היה כאן במקוה?" עד שה'חשוך בנים' הגיע ואמר בחיל וברעדה: "א א א נ טבלתי במקוה הבוקר...". אמר לו השמילער רב: "אתה היית כאן במקוה? אז השנה תזכה לבן זכר!". ובאמת באותה שנה הוא עשה ברית והשמילער רב היה הסנדק. בעת שישבו בסעודת הברית נעמד הרב ואמר לציבור: "דעו לכם! כי אין כאן מופת, אלא דבר פשוט מאוד אירע כאן. הייתה לי קפידה גדולה מאוד שאף אחד לא יטבול לפני במקוה, וכשהכנסתי את הרגל והרגשתי שמישהו היה לפני במקוה, היה לי נסיון קשה שלא לכתוס, והצלחתי להתאפק מהכעס. ואת ההתגברות הזאת נתתי לו במתנה, וממה הוא נושע בבן זכר". את הסיפור הזה סיפר יהודי לאדמו"ר בעל "אמרי חיים" מויז'ניץ צ"ל ואמר לו: "אני בנו של הילד הזה שנולד מהברכה". אמר לו "אמרי חיים": "בעיניי, הסיפור הזה הוא יותר מתחיית המתים".

לעזרה נטו בהדפסה - השבון 446007, סניף 533, בנק הפועלים. לציין לעלון. יעקב מנשיארי. להצלחת המשיעים בהגות הונגה והפנת העלון ובי"ב, יעל בת אורנה, דניאל וריון איילרדשתי, משה בן שקו, מוריה בת שושנה, משפחת מסרי, ליאל אליה וניטאי, משפחת בן אהרון, שי ורימנה מנשיארי, משפחת דהן, ישי בן מוריה. ברומאצ'ה שרה חיה בת נעימה, ויסקוריה בת מרים, סעדה אשרה בת חנה חנינה, אורנה בת דליה, יצחק בן טוביה, יוסף חיים קותיאל בן שרה חיה, שועה חי בן חוה לוינוב, יעקב בן אלינור, שרה בת אלינור, אורה בת אלינור. לחוב'ית יהודה מאיר בן ריסונה, לזרע קושש בר קיימנצ'ה יעיתה בת ז'לקין, מול בת אסנת, אביגיל אהובה בת דורית. ולהבדיל, לעזוב' מ"ר ה' עובדיה יוסף בן גורביה זצוק"ל, שמעון בן סעדיה, רבי'ה בת מרתה.